

Revisor Hagström tilraadede. Derimod er disse uden Tvivl i de forløbne Aar blevet langt mere almindelig udbredte, og Bogen har saaledes i Dag næppe mindre Aktualitet, end da første Udgave udkom.

Naturligvis har det dog ikke helt kunnet undgaas, at Bogen er blevet præget af at være blevet udarbejdet for saa lang Tid siden.

I Forordet skriver Forfatteren, at han i alt væsentligt kun har omarbejdet den Del af Bogen, som handler om Lovbestemmelser, der vedrører Kasseregnskabet, som Følge af, at Sverige i 1929 fik en ny Bogføringslov. Herudover er kun enkelte Ændringer foretaget og nogle Tilføjelser tilkommet som Følge af Indførelsen af Postgirosystemet.

Bogen, der er præget af at være skrevet af en erfaren, praktisk arbejdende Revisor, indeholder en overmaade klar og let læselig Fremstilling af saavel de Kontrollforanstaltninger, der kan og bør anvendes for at søge at sikre Kasseregnskabet Rigtighed, som de Revisionsprincipper, der i denne Forbindelse kan anvendes af Revisor. Fremstillingen er opdelt systematisk og oversigtligt, og det er med Glæde, at Læseren bemærker, hvorledes de tilraadede Kontrollforanstaltninger og Revisionsarbejder begrundes i hvert enkelt Tilfælde. Det mærkes, at det er den dygtige Praktiker, der taler, Revisoren, der ikke alene ved, hvordan Arbejdet skal udføres, men ogsaa hvorfor det skal udføres saaledes.

Fremstillingen omfatter ikke alene i snævre Forstand Kontrolsystemer og Revisionsarbejder direkte vedrørende Kasseomsætningen, men giver ogsaa udmærkede Beskrivelser af de tilstødende Omraader, der indirekte faar Indflydelse paa Kassekontrollen, som f. Eks. Debitorer, Vareomsætning og Lagerkontrol. Til Gengæld kunde man have ønsket enkelte Revisionsarbejder noget mere dybtgaaende behandlet; et meget væsentligt Revisionsarbejde som Kasseafstemningen er saaledes kun omtalt i ret store Træk. I denne Forbindelse kan som mindre væsentlige Detailler nævnes, at man kunde have ønsket omtalt den Betydning, en senere Tilbagevenden til Kasseeftersynet og Skæringsposterne omkring dette har, ligesom man kunde have ønsket, at Revisor Hagström ikke alene havde omtalt Udsendelsen af Saldo-meddelelser til Debitorer, men ogsaa havde nævnt Udsendelsen af Konto-udskrifter og disses væsentlig større Værdi.

De fleste ældre Revisorer har uden Tvivl Bogens første Udgave staaende i deres Reol. De, der endnu uddanner sig i Faget, kan man stærkt tilraade at høste af den Erfaring, som Revisor Hagström her har samlet i let tilgængelig Form.

Poul Hansen.

Fredstidens Försäljning, Föredrag och anföranden vid en studiekurs 13.—17. september 1943 anordnad av Svenska Reklamförbundet i samråd med Sveriges Industriförbund och Sveriges Allmänna Exportförening. P. A. Norstedt & Söners Förlag, Stockholm 1943. 271 Sider.

Efterkrigstidens Forhold har man ogsaa her i Landet allerede gennem længere Tid beskæftiget sig med, men det er ligesom man mere eller mindre standser op overfor den store Uvished, der naturligt hersker med Hensyn til de Forhold, hvorunder Erhvervslivet skal virke, naar Krigen hører op.

Revisor Hagström tilraadede. Derimod er disse uden Tvivl i de forløbne Aar blevet langt mere almindelig udbredte, og Bogen har saaledes i Dag næppe mindre Aktualitet, end da første Udgave udkom.

Naturligvis har det dog ikke helt kunnet undgaas, at Bogen er blevet præget af at være blevet udarbejdet for saa lang Tid siden.

I Forordet skriver Forfatteren, at han i alt væsentligt kun har omarbejdet den Del af Bogen, som handler om Lovbestemmelser, der vedrører Kasseregnskabet, som Følge af, at Sverige i 1929 fik en ny Bogføringslov. Herudover er kun enkelte Ændringer foretaget og nogle Tilføjelser tilkommet som Følge af Indførelsen af Postgirosystemet.

Bogen, der er præget af at være skrevet af en erfaren, praktisk arbejdende Revisor, indeholder en overmaade klar og let læselig Fremstilling af saavel de Kontrollforanstaltninger, der kan og bør anvendes for at søge at sikre Kasseregnskabet Rigtighed, som de Revisionsprincipper, der i denne Forbindelse kan anvendes af Revisor. Fremstillingen er opdelt systematisk og oversigtligt, og det er med Glæde, at Læseren bemærker, hvorledes de tilraadede Kontrollforanstaltninger og Revisionsarbejder begrundes i hvert enkelt Tilfælde. Det mærkes, at det er den dygtige Praktiker, der taler, Revisoren, der ikke alene ved, hvordan Arbejdet skal udføres, men ogsaa hvorfor det skal udføres saaledes.

Fremstillingen omfatter ikke alene i snævrere Forstand Kontrolsystemer og Revisionsarbejder direkte vedrørende Kasseomsætningen, men giver ogsaa udmærkede Beskrivelser af de tilstødende Omraader, der indirekte faar Indflydelse paa Kassekontrollen, som f. Eks. Debitorer, Vareomsætning og Lagerkontrol. Til Gengæld kunde man have ønsket enkelte Revisionsarbejder noget mere dybtgaaende behandlet; et meget væsentligt Revisionsarbejde som Kasseafstemningen er saaledes kun omtalt i ret store Træk. I denne Forbindelse kan som mindre væsentlige Detailler nævnes, at man kunde have ønsket omtalt den Betydning, en senere Tilbagevenden til Kasseeftersynet og Skæringsposterne omkring dette har, ligesom man kunde have ønsket, at Revisor Hagström ikke alene havde omtalt Udsendelsen af Saldo-meddelelser til Debitorer, men ogsaa havde nævnt Udsendelsen af Konto-udskrifter og disses væsentlig større Værdi.

De fleste ældre Revisorer har uden Tvivl Bogens første Udgave staaende i deres Reol. De, der endnu uddanner sig i Faget, kan man stærkt tilraade at høste af den Erfaring, som Revisor Hagström her har samlet i let tilgængelig Form.

Poul Hansen.

Fredstidens Försäljning, Föredrag och anföranden vid en studiekurs 13.—17. september 1943 anordnad av Svenska Reklamförbundet i samråd med Sveriges Industriförbund och Sveriges Allmänna Exportförening. P. A. Norstedt & Söners Förlag, Stockholm 1943. 271 Sider.

Efterkrigstidens Forhold har man ogsaa her i Landet allerede gennem længere Tid beskæftiget sig med, men det er ligesom man mere eller mindre standser op overfor den store Uvished, der naturligt hersker med Hensyn til de Forhold, hvorunder Erhvervslivet skal virke, naar Krigen hører op.

Hvorledes Forholdene nu end bliver, eet er givet: Der vil blive krævet Arbejde af os som aldrig før paa alle Felter, om vi skal kunne hævde os og bare nogenlunde opretholde vor Levestandard.

I den foreliggende Bog gør bl. a. Direktøren for Sveriges Industriforbund, *Gustaf Settergren*, gældende, at med den kolossale Udvikling og gennemførte Rationalisering, Industrien har opnaaet gennem Krigsaarene, ganske særligt i de krigsførende Lande, kan det vist betragtes som afgjort, at der *kan* fremstilles Varer i hidtil uset Omfang, og da i alle Lande i hvert Fald dette staar urokkeligt fast i Planlægningen for Freden: Aldrig tilbage til Mellemkrigstidens Arbejdsløshed, saa kan man ogsaa regne med, at disse Varekvantiteter *vil blive* fremstillet.

Det er derfor klart, at særlig Distributionen — taget i videste Forstand — vil blive ansvarlig for, at denne Efterkrigstidens Produktion ogsaa bliver *solgt*, og afgørende herfor vil det bl. a. være, at Salgsarbejdet rationaliseres, saaledes at Distributionsomkostningernes hidtidige Vækst kan standses og helst nedbringes. Til Belysning heraf kan fra Bogen anføres en Udtalelse af Docent ved Handelshøjskolen i Göteborg, *Sune Carlsson*, om at engelske Beregninger for Aaret 1942 er kommet til, at Konsumenterne i dette Aar havde betalt 1350 Mill. £ for Levnedsmidler, der af Fabrik eller Farm kostede 900 Mill. £, d. v. s. at Distributionsomkostningerne androg ca. 35 % af Salgsværdien. Ud fra saadanne Betragtninger er man i Sverige kommet til det Resultat, at uanset de mange ukendte Faktorer, der indgaar i Ligningen for Fredstidens Salgsarbejde, kan man alligevel godt allerede nu tage fat paa Rationaliseringen af Distributionsarbejdet i videste Betydning.

Paa Foranledning af Svenska Reklamförbundet og med Tilslutning af Sveriges Industriforbund og Sveriges Allmänna Exportförening blev der da i Dagene fra den 13.—17. September f. A. samtidigt i Stockholm og Göteborg afholdt en Studiekreds, hvori over 600 Repræsentanter for Industri, Handel, Søfart og Reklame deltog. Den foreliggende Bog indeholder de Foredrag, der blev holdt af en Række Kapaciteter paa hver sit Omraade.

I Indledningen giver Direktør *Rolf v. Heidenstam* (A/B Gasaccumulator) en skitsemaæssig Prognose for de første Efterkrigsaars Salgsmuligheder, men ellers holder Bogen sig udelukkende til Behandlingen af Distributionsspørgsmaal i videste Forstand, ligesom hele Arbejdets Formaal er at skærpe Distributionens Fredsberedskab. For saa vidt indeholder Bogen ikke meget, som principielt er nyt for os her i Landet, men dens Betydning ligger i, at den samlet tager alle de moderne Distributionsspørgsmaal op til fordomsfri Drøftelse og gør opmærksom paa, at Problemerne foreligger.

Sven O. Blomquist, Svenska Gallup Institutet, giver en instruktiv og dybtgaaende Gennemgang af Markedsanalysemetoder, medens Professor *G. Törnqvist* taler om de vigtigste Kilder til Markedsoplysninger: De officielle Statistiker, og gaar ind for, at Erhvervslivets Folk i Stedet for at knurre over det Arbejde, de paaføres gennem Paabud om Indsendelse af statistiske Oplysninger, skulde gaa ind i et positivt Samarbejde med Det statistiske Departement, saa de ligefrem — hvor det er paakrævet — fremsætter positive Ønsker om Ændringer eller Udvidelse i den officielle Statistik, saaledes at den giver dem de konkrete Oplysninger, de har Brug for i deres egen Branche. Endvidere anbefaler han ledende Erhvervsfolk selv at tilbringe en stille Time med de statistiske Publikationer, hvorved det tilsyneladende døde Stof vilde afsløre sig som virkeligt levende og interessant, som virke-

kelig kom dem selv ved. — Ak ja, det kunde vist med lige saa stor Ret siges hos os!

Direktør *Clarence Brockmann* kommer med en meget interessant og indgaaende Gennemgang af Salgsarbejdet indenfor en Konsumbranche (Svenska Succharde A/B), medens Docent *Sune Carlsson* gennemgaar Distributionsomkostningerne, og her understreger deres store — og gennem de sidste Aar stadigt stigende — Andel af Salgsprisen, idet han dog samtidig paaviser, at de faldende Produktionspriser gennem Masseproduktionen kun har været mulige gennem øgede Distributionsomkostninger (ikke mindst Reklame), ligesom der i Distributionsomkostningerne indgaar Udgifter, der ellers blev afholdt af Konsumenten (Service).

Direktør *Per Eriksson* gennemgaar sales promotion; Gennemgangen slutter sig ganske nøje til de Synspunkter, Professor Max Kjær Hansen herhjemme har anlagt.

Civilingeniør *Sven A. Hansson* (Aerotransport) omtaler Reklamens Plads i Salget og er klar over den Kritik, der med Rette kan rettes mod Reklamen paa mange Felter, bl. a. den Reklame, der kun betjener sig af løse Paa-stande og tomme Fraser, selv om den ellers søger at være »værdig«. Han kræver ikke alene Sandhed i Reklamen, men ogsaa om Reklamen, d. v. s. at Reklamemanden i Efterkrigsaaene maa foretage mange Omvurderinger af hævdundne Begreber uden sædvanlig a priori Tænkning og Fetischdyrkelse.

Axel Aström behandler den praktiske Nytte af Markedsundersøgelser, medens *Gustaf Rosenberg* behandler public relations Problemet paa en meget klarlæggende og oplysende Maade.

Det kunde være fristende at gaa mere ind paa mange af Bogens enkelte Kapitler, hvilket i hvert Fald Papirrationeringen ikke tillader, men det kan kun anbefales enhver, der har Interesse for Salgsarbejdet efter Krigen, selv at gøre sig bekendt med Bogen, der, selvom den som nævnt ikke bringer noget principielt nyt, dog sikkert vil kunne give enhver interesseret mange Impulser, der kan være af stor Betydning for det praktiske Salgsarbejde baade nu og efter Krigen — og allerhelst kunde intendere, at en Rationalisering og Planlægning af Fredens Salgsaktivitet blev paabegyndt allerede nu.

Inden man lægger Bogen fra sig, kan man ikke lade være med at tænke: Var der ikke ogsaa hos os Trang til, at der blev taget et lignende Arbejde op paa et saa bredt Grundlag som i Sverige; hvad mener Reklameforeningen, Industriraadet og Grosserer Societetet?

W. Reinhard.

Vinding Kruse: Det kommende Samfund. Nyt nordisk Forlag, Arnold Busck. 1944. Bind I—II, 1234 Sider.

Professor Vinding Kruse er aabenbart ikke Tilhænger af Ordet, at »i Begrænsningen viser Mesteren sig«. Indbefattet det Værk, som her skal anmeldes, nærmer hans Produktion i de sidste tre Aar sig 4000 Sider. Allerede rent fysisk er dette en saa enorm Præstation, at det kræver en nærmere Forklaring. Denne er at finde dels i Vinding Kruses store Arbejdsevne og hans letløbende Stil og dels i, at store Dele af de sidst udsendte Værker kun er Gentagelser af Forfatterens tidligere trykte Arbejder. Om »Det kommende Samfund« gælder endog, at kun Rammen, Stoffets Udvalg